

Віктар і Viktoria

Імпрэсіі паводле канцэрта ў Вялікай зале Беларускай дзяржаўнай філармоніі

“Старонкі музычнай спадчыны” — так называлася праграма студэнцкага аркестра беларускіх народных інструментаў БДУ культуры і мастацтваў. Мастацкі кіраўнік і галоўны дырыжор Віктар Валатковіч, дырыжор Вікторыя Старыкава. Салісты — заслужаная артыстка Беларусі Ларыса Рыдлеўская і дыпламант міжнароднага конкурсу Алена Шульгоўская (цымбалы), лаўрэат міжнародных конкурсаў, артыстка Беларускай оперы Алена Сало. Што гэта была насамрэч творчая Viktoria-Перамога і паказальны вынік творчасці студэнцкага калектыву на чале з дырыжорамі-настаўнікамі, што поўная зала ў той нядзельны вечар перажыла стан, вельмі блізкі да карсарскага, што студэнты-выканаўцы на розных інструментах, іх настаўнікі, а з імі і БДУКіМ чарговы раз пацвердзілі свой артыстычны гонар і стварылі запамінальную высокамастацкую дзею, — усё гэта засведчыла аваяцця ўзрушанай публікі.

Аркестр гэты — не “звычайны студэнцкі”, а пераможца: лаўрэат І прэміі і Гран-пры V Міжнароднага фестыва-

валю “Пятра-Паўлаўскія асамблеі” ў Санкт-Пецярбургу. Узнагарода важкая: складана сёння “проста” выехаць немалому калектыву на замежны фестываль, а тым больш упершыню, і адразу стаць пераможцам конкурсу, у якім удзельнічалі студэнцкія аркестры і ансамблі народных інструментаў літаральна з усіх рэгіёнаў Расіі, амаль з усіх краін СНД, а таксама з краін Балтыі, Скандынавіі, з Францыі, Польшчы ды іншых. А яшчэ гэты калектыў адзначаны Гранд-прэміяй і званнем лаўрэата Спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі.

“Аркестр беларускіх народных інструментаў існуе з першых гадоў станаўлення нашай ВНУ. Ім кіраваў напачатку Фёдар Лысянкоў. Я ж працую з аркестрам амаль 15 гадоў, — расказвае Віктар Валатковіч. — У чым праблема такога аркестра? Вось сезон прайшоў — і чарговая ратацыя, новы склад студэнтаў. Праўда, хтосьці паводле размеркавання застаецца тут, але большасць аркестрантаў студэнтаў мяняецца. Аркестр можна параўнаць з аранжарэяй: як толькі прыпыніць за ёй догляд на нейкі час, расліны гінуць, глеба закісае, атмасфера псуецца. У нашым універсітэце нармальны навучальна-творчы працэс, ёсць разуменне унікальнасці такой формы мастацкай адукацыі, як аркестр ці іншы калектыў БДУКіМ. Яны — творчыя лакаматывы, цягнуць за сабой усю вучэбна-творчую махіну універсітэта мастацтваў. Яны — паказчыкі якасці ўсёй установы, своеасаблівая лакмусавая паперка, якая вызначае ўзровень прафесійнай падрыхтоўкі ў сценах нашай ВНУ. Замяніць навучанне ў такіх мастацкіх суполках чымсьці іншым, думаю, немагчыма. Бо нейкія дробныя формы заняткаў ніколі не абудзяць у студэнтах высокія і менавіта артыстычныя

пачуцці, што ўзнікаюць на вялікай сцэне.

У нас, у дырыжораў студэнцкіх аркестраў, ёсць адна радасць, якую даюць толькі маладзёжныя калектывы. Гэтыя хлопцы ды дзяўчаты ствараюць такую энергетыку, што разумееш: іншым, напрыклад, “дарослым” музыкантам, такая энергетычная канцэнтрацыя недаступная, яна унікальная сваёй шчырасцю і чысцінёй. У студэнтаў — фактар маладосці, навізны, яны гараць артыстычным жаданнем, яны мабільныя і гатовыя на бясконцае ўдасканалванне канцэртных нумароў. Яны, нарэшце, не паспелі “сцерціся” на сцэне. На рэпетыцыях бываюць такія ўсплёскі эмоцый, маладога натхнення, што разумееш: вось яно, імгненне шчырасці, дзеля якога варта жыць... А вось паездкі на міжнародныя фестывалі — гэта не толькі нейкі маладзёжны рух, арганізацыя творчага працэсу ў асяроддзі сучаснай няпростай моладзі, але яшчэ і вельмі моцная, энергетычная ёмістая прэзентацыя культуры Беларусі за мяжой. Урэшце, выступленне маладзёжнага аркестра ў іншых краінах — гэта і моцны штуршок для выхавання патрыятызму не толькі ў саміх артыстаў-пачаткоўцаў, а і ў чытачоў газет, у аўдыторыі радыё і тэлебачання, дзе расказваецца пра такія выступленні нашай музычнай моладзі. Выступленні ў сталічнай філармоніі і, канечне, за мяжой фарміруюць творчую асобу, годнае меркаванне маладых людзей пра сябе, пра беларускую зямлю”.

Вось такі “звычайны” студэнцкі аркестр. Яго выступленне ў Вялікай зале БДФ запомнілася мне і атмасферай, і праграмай, у якой былі сюрпрызы.

Першае адзяленне канцэрта пачалося цымбальнай класікай — “Беларускімі танцамі” І. Жыновіча; тонка, рамантычна, як “вечная прыгажосць”, прагучала малавядомая “Лірычная п’е-

са” А. Туранкова; бліснула віртуознасцю салістка А. Шульгоўская ў частцы цымбальнага канцэрта Д. Смольскага.. Адкрыццём сталася другое нараджэнне чатырохчасткавай “Сімфаніеты” І. Ронькіна, напісаная амаль паўстагоддзя таму, партытура якой была згублена. Гонар гэтага адкрыцця належыць В. Старыкавай. Калісці “Сімфаніета” была выканана і запісана па Беларускім радыё. Запіс той захаваўся, а партытура знікла. І вось Вікторыя здзейсніла беспрэцэдэнтны творчы ўчынак, напісаўшы грандыёзны “дыктант па сальфеджыю” — на слых аднавіла партытуру. Потым вывучыла твор з аркестрам і бліскуча ім прадырыжыравала ў сваёй тэмпераментнай, ваявой і, адначасова, вельмі пачуццёвай манеры, і забытая музыка прагучала так, быццам створана яна ў XXI стагоддзі.

У другой частцы праграмы студэнцкі аркестр яшчэ раз сцвердзіў сябе як калектыў духоўлены і прафесійны. Дырыжоры па чарзе выходзілі на подыум. Высокі выканальніцкі ўзровень музыкантаў раскрыўся і ў ансамблі з выдатнымі беларускімі салістамі: мецца-сапрама А. Сало і майстра цымбальнай ігры Л. Рыдлеўскай. Новыя выканальніцкія прыёмы і каларыстычныя магчымасці тэмбраў цымбальнага аркестра публіка пачула ў п’есах У. Кур’яна, В. Кузняцова. Фінал канцэрта атрымаўся бліскуча-жартоўным і вясёлым, бо студэнты на чале з маэстрам В. Валатковічам выканалі свае “хіты”, якія дапамаглі ім перамагчы на конкурсе.

Доўгімі былі авацыі залы Віктару Валатковічу і Вікторыі Старыкавай, Студэнтам і Музыцы...

Данат ЯКАНЮК

На здымку: мастацкі кіраўнік аркестра беларускіх народных інструментаў Віктар Валатковіч.